

Innhold

Forord	5
Innledning	13
DELI	
Kapittel 1	
Arbeidsmiljø og endringer i norske barnehager	20
Arbeidsmiljøet i barnehager	21
Endringsprosesser	30
Rammeplan 06 og personalsamarbeid	32
Oppgaver	40
Kapittel 2	
Hva er egentlig en konflikt?	42
Oppgaver	46
Kapittel 3	
Konflikter – konstruktive eller destruktive?	48
Konfliktfrie arbeidsplasser – en utopi	49
Syn på konflikter	49
Ulike konfliktgrupper	50
Konflikter på ulike nivåer	51
Hva kjennetegner konflikter på en arbeidsplass?	52
Oppgaver	62
Kapittel 4	
Ulike typer konflikter	63
Strukturell og sosialpsykologisk synsvinkel	64

Konflikttyper i barnehagesammenheng	75
Oppgaver.....	95

Kapittel 5

Følelser, kommunikasjon og konfliktatferd	99
Konflikt og følelser.....	100
Grunnleggende behov blir truet.....	104
Forsvarsmekanismer	107
Personen i situasjonen.....	107
Barnehageansatte og kompetanse om følelser hos voksne	108
Kommunikasjon og konflikter.....	110
Konfliktatferd.....	123
Hva påvirker vår konfliktatferd?	127
Oppgaver.....	129

DEL II

Kapittel 6

Å være forberedt på konflikter	134
Konfliktstyring, -håndtering eller -løsning?	134
Konfliktstyringsmekanismer.....	137
Medarbeidersamtaler	145
Fast veiledning i personalgruppen.....	146
Å bli sosialisert inn i en gruppe	147
Utarbeiding av overordnede mål	147
Utarbeiding av rutiner for saksgang i håndtering av konflikter.....	151
Grenseregulering – å avklare roller og forventninger	152
Intervensjon.....	153
Oppgaver.....	153

Kapittel 7

Hvordan kan konflikter håndteres?	155
Prinsipper for konflikthåndtering	156
Hvilke konflikthåndteringsprinsipper gjør styrere bruk av?	159
Hvordan kan ledere analysere en konfliktsituasjon?	160
Å få konflikter opp på bordet	162
Lederansvaret – en personlig utfordring	167
Oppgaver.....	170

Kapittel 8

De vanskelige samtalene 172
 Vanskelige samtaler mellom ansatte 173
 Vanskelige samtaler mellom leder og ansatt 181
 Konfliktløsning i gruppe 188
 Vanskelige samtaler der leder er tredjepart 192
 Oppgaver..... 198

Kapittel 9

Personalsaker - juridiske og etiske forhold 201
 I hvilke konfliktsituasjoner vil juridiske forhold være aktuelle? 203
 Kollektiv og individuell arbeidsrett 204
 Arbeid overfor ansatte som ikke fungerer 208
 Andre læringsmetoder for endring..... 218
 Oppsigelse 222
 Avskjed 227
 Yrkesetiske dilemmaer i personalsaker 228
 Oppgaver..... 233

DEL III

Kapittel 10

Konflikter i kvinnedominerte miljø 236
 Vennskap fremfor faglig utvikling? 239
 Å være selvhevdende 241
 Ulike måter å løse konflikter på i barns lek 244
 Å være tre kvinner i samme arbeidsgruppe..... 246
 Arbeidets art som årsak til konflikter 247
 Ulike organisasjonskulturer og ulikt arbeidsklima 248
 Oppgaver..... 250

Kapittel 11

Humor, glede og konflikter 252

Litteraturliste 253

Stikkordregister..... 261